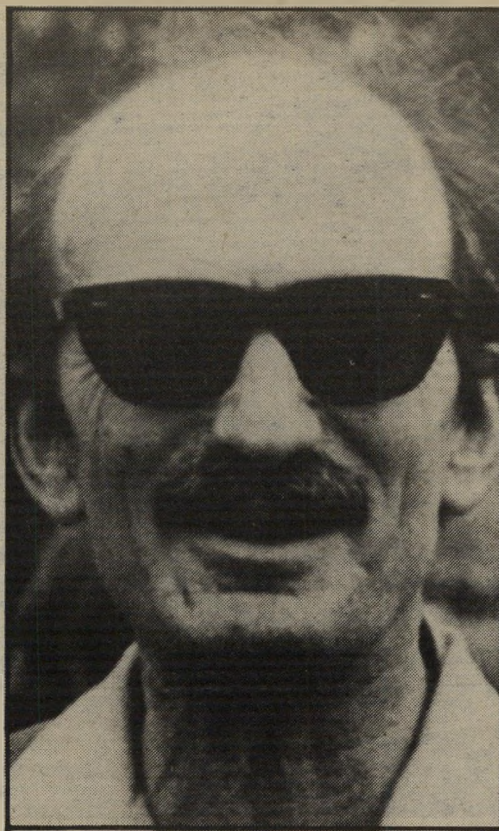

אלי הורוביץ:

„הציון לפועלי ישראל הוא גבוה מאוד!“

עוזי אורנו:

„20 אלף איש יכולים לעשות מהפכה!“

יורם דינשטיין:

„ישראל מכירה שלושה מחוקי אמנת ז'נבה!“

סיפור החדש של פרופ' יורם דינשטיין. דיני מילחמות מיועד אומנם לאנשי מיקצוע, אבל בגלל נגיעתו בחוקים של נושאים יומיומיים בארצנו, הוא מעניין לדעת גם את הקורא הבלתי-מלומד. שאלתי את פרופ' דינשטיין כמה שאלות שנראו לי מעניינות במיוחד.

● מי הוא הגוף המחוקק חוקי מילחמה?

יש דינים הנובעים מאמנות בינלאומיות, כמו האג וז'נבה, ויש דינים שבאים ממינהג בינלאומי ומתפתחים כמשך השנים.

● תן לי כמה דוגמאות.

יש חוקים בעניין שבויי מילחמה, חוקים בעניין הגנה עצמית, איזה נשק הוא חוקי ואיזה לא, יש דיני לחימה באוויר ובים. למשל, אדם קופץ ממוטוס — מותר לירות בו? החוק אומר שאם הוא קופץ ממוטוס שנפגע אסור לירות בו, אבל אם מדובר בחי"ר מוצנח או במרגל, מותר לירות בו. יש אלפי חוקים כאלה.

● מה קורה אם מפירים חוקים כאלה. איפה אפשר לתבוע את המפר?

יש אמנם בית-דין בינלאומי בהאג, אבל אף מדינה, שנמצאת במילחמה נגד מדינה אחרת, לא תלך לבית-הדין הזה ותחכה חודשים ארוכים לבירור.

● אז מה שווים החוקים?

יש כמה תשובות. אפשר לתפוס את העבריין ולהעמידו לדין כפושע-מילחמה. הסנקציה העיקרית היא פעולת גמול והרתעה. הרוגמה הכי טובה היא זו שגרמניה לא השתמשה, בזמן מילחמת-העולם השנייה בגאזים, בגלל הפחד מהצר השני. ארצות נהוגות לכבד חוקי מילחמה. ושוב דוגמה מגרמניה, שנהגה ביחס סביר לשבויי מילחמה, אפילו יהודים, לעומת היחס הזוועתי לאורחים, שעליהם לא חלו החוקים.

● האם ישראל מקפידה לקיים את כל חוקי המילחמה?

את רובם כן. ישראל מפרה את חוקי אמנת ג'נבה בשלושה נושאים עיקריים: הריסת בתים, גירוש, והעיקרי הוא ההתנחלות בשטחים.

● בעניין שבויי איש"ף, שלא קיבלו אצלנו תנאים של שבויי מילחמה, האם ישראל הפרה חוק?

דיני מילחמה חלים רק ביחסים בין מדינות. מאחר שאש"ף איננה מדינה, לפי הדין הבינלאומי ישראל לא עברה על החוק. הם נהנו מזכויות הומאניטריות מינמאליות, המוקנות לעצירים לפי אמנת ג'נבה.

הכפייה הדתית חוגגת. כל שבוע המצאה חדשה. אחרי הבדיחה של איסור טיסת אווירונים מעל הרי-הבית, נודע השבוע על הצעה לאסור, ולא לקבל, את נישואין קמריסין. בשבוע הבא בטח יהיה סיפור חדש. שאלתי את יו"ר הליגה נגד כפייה דתית, פרופ' עוזי אורנו, מדוע הליגה שותקת?

כי היא לא קיימת כבר.

● מדוע?

את היית חברה בה?

לא.

למה?

● כי אני לא בן-אדם.

או יש כנראה הרבה כמוך וזאת הסיבה שהליגה נגד כפייה דתית כבר לא קיימת.

● האם לא זה בדיוק הזמן המתאים כדי שתקום מחדש?

בבקשה, תארגני את ואני אתן לך יד.

● אולי בעצם הליגה לא קיימת, כי אי-אפשר להילחם בחרדים, או בעצם במימסד הדתי?

כפירוש אפשר להילחם.

● אם היו לך היום 20 אלף איש בליגה, מה אפשר היה לעשות?

קודם כל צריך להעביר את המילחמה לשטח שלהם. כל מחסומי הרכבים בארץ הם לא חוקיים, כי הרחובות הם רשות הרבים. צריך להרוס את המחסומים ולהילחם בהם באופן אקטיבי, צריך לפשוט על הישיבות, לריב איתם, להתווכח איתם, צריך לצאת במסע בעד חינוך חילוני. תאמיני לי, עם כוח של 20 אלף איש אפשר לעשות מהפכה רצינית בארץ.

השבוע פורסם ב"ידיעות אחרונות" כי על פי סקר שנעשה בארצות-הברית עומדת ישראל במקום הראשון בעולם במוסר-עבודה. אחרי שכולם גמרו לצחוק פניתי אל יו"ר התאחדות התעשיינים, המכיר חלק ממועלי ישראל ושאלתי אותו לדעתו.

אני אומנם לא ערכתי סקר כזה, אבל לפי נסיוני, לפחות בקבוצות העבודה שבהן אני פוגש, כלומר בתעשייה, בהחלט מגיע להם ציון גבוה מאוד. אני לא יודע אם הכי גבוה בעולם, אבל בהחלט גבוה מאוד. אותי היריעה הזאת בכלל לא הצחיקה.